

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítéltábla dr. Reiner Ágnes ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Szikszai Andrea ügyvéd által képviselt **I. r. és II. r. alperes** ellen 10.000.000.-Ft tartozás megfizetése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2008. június 13. napján kelt P.20.006/2008/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - a Pp. 256/A § (1) bekezdésének c) pontja alapján tárgyaláson kívül eljárva - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 60.000.- (Hatvanezer) Ft másodfokú perköltséget, továbbá viselni tartozik a fellebbezési eljárásban felmerült költségeit.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság ítéletében kötelezte az I.-II. r. alpereseket arra, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 15 napon belül 10.000.000.-Ft összeget és ennek 2007. június 1. napjától járó törvényes mértékű kamatát. Megállapította, hogy az I. r. alperest az egyetemleges kötelezettség a II. r. alperessel fennálló házastársi közös vagyonból rá jutó rész erejéig terheli. Kötelezte továbbá a bíróság az I.-II. r. alpereseket arra, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 15 napon belül 960.000.-Ft perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy az I. és II. r. alperesek az "A" Kft. tulajdonosai voltak. A helység 1-i ipari park területén gyógyszergyárat kívántak létrehozni, a projekt megvalósításához befektetőket kerestek, ennek érdekében elhatározták, hogy a II. r. alperes üzletrészét részben értékesítik. A II. r. alperes szóban adott megbízást férjének, I. r. alperesnek az üzletrésze 5 %-ának értékesítésére. A felperes, az I. r. alperes és "B" 2006. szeptemberében megbeszélést tartottak e tárgyban. Ennek során a felperes az I. r. alperessel, mint a II. r. alperes megbízottjával szóban megállapodott, hogy a felperes 10.000.000.-Ft vételárért megveszi II. r. alperes üzletrészének a társaság egészéhez viszonyított 5 %-át. Megegyeztek abban is, hogy a későbbiekben írásba foglaltan is rögzítik az adásvételi megállapodást, illetve a felperes fél év elteltéig meggondolhatja magát a projekt

előrehaladásának vagy megghiúsulásának függvényében. Ezt követően a felperes két részletben, összesen 10.000.000.- Ft-ot utalt át a II. r. alperes számlájára, a szóbeli megállapodás írásba foglalása azonban elmaradt. 2007. májusára nyilvánvalóvá vált, hogy a projekt megghiúsul, a felperes pedig kölcsön jogcímén követelte vissza az alperesektől az átutalt pénzt.

A bíróság ítélete jogi indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a Ptk. 205. § (1) bekezdése alapján a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Utalt arra, hogy a perben abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperesek által sem vitatottan fennálló tartozásnak mi a jogcíme és ezzel kapcsolatosan milyen az alperesi felelősség terjedelme. A bíróság **"B"** tanú nyilatkozatának, továbbá annak figyelembevételével, hogy a pénzüsszeg átutalása során a felperes „**A**” előleg” megjelölést alkalmazott, úgy foglalt állást, hogy a felek közötti megállapodás tartalmilag szóbeli üzletrész-adásvételi szerződésnek felel meg. A fél év időtartam, illetve a projekt megghiúsulása, mint feltételhez kötött visszalépés lehetősége tartalmilag a megállapodástól történő elállás jogának biztosítása volt a felperes részére (Ptk. 320. § (1) bekezdés), melynek gyakorlásával a már teljesített szolgáltatás visszajár.

A bíróság megítélése szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a pénz átutalására a közte és az I. r. alperes között szóban létrejött kölcsönszerződés alapján került sor.

A szóbeli felhatalmazás alapján kötött szóbeli üzletrész adásvételi szerződés a 2006. évi IV. tv. 127. § (2), illetve a Ptk. 223. § (2) bekezdésében írt alakiség megsértésével jött létre, erre figyelemmel a Ptk. 217. § (1) bekezdés értelmében semmis, érvénytelen. A Ptk. 237. § (1) bekezdés alapján az eredeti állapot helyreállításáról kell rendelkezni, tehát a II. r. alperes köteles a tőke és kamatai visszafizetésére. A bíróság kiemelte, hogy az I. r. alperes nem volt szerződő fél, házastársa szóbeli meghatalmazottjaként azonban közreműködött a szerződés megkötésében. A megállapodás közös döntésük volt, az ügylethez történő hozzájárulása adottnak tekinthető a Csjt. 30. § (5) bekezdése szerint. A felelősségük tehát egyetemleges, azonban az ügyletkötésben részt nem vevő házastárs felelőssége a Csjt. 30. § (3) bekezdése alapján járulékos jellegű: míg a II. r. alperes felelőssége a megítélt tartozás tekintetében a teljes vagyonára korlátlanul kiterjed, az I. r. alperes esetében a felelősség csak a házastársi közös vagyonból rá jutó rész erejéig áll fenn.

Utalt arra az ítélet, hogy a Ptk. 215. § -ának helyes értelmezése kérelemhez és nem jogcímhez való kötöttséget jelent, ezért nincs akadálya annak, hogy a keresetlevélben megjelölthez képest a bíróság eltérően minősítse és ezen eltérő jogcím alapján ítélje meg a perbeli jogviszonyt és vonja le annak jogkövetkezményeit.

A felperes javára megállapított ügyvédi munkadíj során a bíróság az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött díj mértékét mérsékelte, az ügy nem túl összetett jellegére, a jogi képviselő által készített beadványok számára, tartalmára és a tárgyalásokon ellátott képviseleti munkára figyelemmel.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet részben és akként változtassa meg, hogy az I. r. alperes egyetemleges kötelezettségét korlátozó rendelkezést mellőzze, a felperes javára megállapított ügyvédi munkadíjat pedig a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel 500.000,- Ft + ÁFÁ-ra emelje fel.

Az elsőfokú eljárás során előadottakat részben megismételve hangsúlyozta, hogy az ügyletkötés körében kizárólag az I. r. alperessel állt kapcsolatban. 2006. szeptemberében még nem kívánt adásvételi szerződést kötni az üzletrész tekintetében, annak lehetősége ugyan felmerült, de a pénzáttalásra ténylegesen kölcsönügylet keretében került sor. Az áttutalt összeg 2007. június 30-ig pénzkölcsönként funkcionált. Álláspontját alátámasztja, hogy az üzletrész adásvételi előszerződés megnevezéssel az alperesek által elküldött szerződéstervezet aláírása elmaradt, ehhez képest a pénzösszeg áttalására mindenféle okirat nélkül került sor.

Hangsúlyozta, hogy a felperessel kizárólag az I. r. alperes lépett jogviszonyba, felelősségét a Csjt. szabályaira figyelemmel sem lehet korlátozni. Álláspontja szerint az I. r. alperes a jogszabály által előírt alakiságok hiányában a II. r. alperes álképviselőjének minősül, nem volt jóhiszemű, így erre tekintettel is teljes felelősséggel tartozik.

Kifogásolta a fellebbezés, hogy az ügyvédi munkadíj tekintetében a bíróság figyelmen kívül hagyta a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat. E rendelkezés az ügyvédi munkadíjat a perértékhez köti, objektív mércét alkalmaz, így nem elfogadható a bíróság azon indokolása, mely szubjektív és az ügy bonyolultságát, a beadványok számát, tartalmát és a tárgyalásokon ellátott képviselői munkát minősíti.

A felperes az ítéletátlához 2009. február 5. napján érkezett beadványában fellebbezésének indokait kiegészítette. Hivatkozott arra, hogy a felek között az üzletrész átruházására konkrét, határozott, egybehangzó szándék nem volt, és a szóban létrejött kölcsönszerződést sem kívánták önálló, a II. r. alperes üzletrészének értékesítésére irányuló szerződéssel biztosítani. A felperes kiemelte, hogy az üzletrész bizonyos hányada csak a taggyűlés által jóváhagyott felosztás után ruházható át, és a szerződés létrejöttéhez a kötelező alakiság megtartása szükséges.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Kiemelték, hogy a becsatolt előszerződés-tervezet szövegéből kiderül, hogy az annak aláírása esetén csupán a felperes és a II. r. alperes között jött volna létre. Az 5. pontban foglaltak a szerződéstől való felperesi elállás jogának biztosítására irányultak. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy I. r. alperes és közte szóban kölcsönszerződés jött volna létre. A bíróság helyesen állapította meg, hogy a II. r. alperes bár az alakszerűség megsértésével, de megbízta az I. r. alperest, hogy nevében és helyette üzletrész adásvételi szerződést kössön. A jogkörét az I. r. alperes nem lépte túl, így az álképviselő nem állapítható meg. Utalt arra is, hogy az irányadó rendelet 2. § (2) bekezdése értelmében a felek és jogi képviselőjük megállapodásában foglalt munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti. A perköltség tekintetében tehát az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el.

Az ítéletátlá az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése alkalmazásával a fellebbezés és az ellenkérelem korlátai között - a nem fellebbezett részében nem érintve - bírálta felül, és megállapította, hogy az nem alapos.

Az ítéletátlá - figyelemmel a felülbírálat terjedelmét korlátozó szabályra - a II. r. alperes felelősségének érintése nélkül kizárólag az I. r. alperes egyetemleges felelősségét korlátozó

elsőfokú rendelkezést vizsgálhatta. Annak eldöntéséhez azonban, hogy a megyei bíróság a Csjt. 30. § (3) bekezdése szerinti felelősség-korlátozást valóban megfelelően alkalmazta-e, állást kellett foglalni abban a kérdésben, hogy peres felek között mely jogviszony alapján milyen típusú szerződés jött létre.

A felek egybehangzó állítása alapján nem kétséges, hogy a felperes és az I.-II. r. alperes között mindvégig a felépítendő, üzembe helyezendő gyógyszergyár megvalósulásáról zajlottak a tárgyalások. A II. r. alperes üzletrésze befektetői szempontból a megvalósítani tervezett gyógyszergyár miatt képviselhetett értéket. A felperes - kezdetben alkalmazotti, majd befektetői - érdeklődésének tárgya a gyógyszergyárban való részesedés megszerzése volt méghozzá úgy, hogy a terv meghiúsulása ne essen az ő kockázatviselési körébe.

Az ítélet tábla nem fogadta el a felperes hivatkozását, mely szerint a fenti célokat kezdetben pénzkölcsön nyújtásával, majd - a felperes döntésétől függően - később megkötendő üzletrész-adásvételi szerződéssel kívánták a felek megvalósítani. A felperes az eljárás során a kölcsönszerződés létrejöttét állítva ugyan mindvégig következetesen nyilatkozott, azonban előadását a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok nem igazolták.

Ehhez képest az alperesek álláspontját támasztotta alá a szerződés megkötésénél részt vevő **"B"** tanú, aki nem csak a jelen eljárásban és a rendőrségi kihallgatásán, hanem a per megindítását megelőzően mindkét fél részére megküldött e-mailben is mindvégig egyértelműen és ellentmondásoktól mentesen adta elő a szerződés létrejöttének folyamatát. Az ítélet tábla e körben osztotta az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtetteket. A II. r. alperes üzletrésze eladásának szándékát igazolták azok a nyilatkozatok is, melyek szerint az üzletrész megvásárlásának lehetőségéről nem csupán a felperes, hanem mások is tudomással bírtak, sőt az **"C"** Kft. ilyen módon maga is tulajdonossá vált (14. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldala, **"B"** és felperes szembesítéséről készült jegyzőkönyv, 08050-1118/2007 bü. számú iratok 157. oldal). A pénz átutalásának körülményei - a felperes az összeget „**A**” I., II.” megjelöléssel a II. r. alperes számlájára utalta át, azt követően, hogy a II. r. alperestől emailben üzletrész-adásvételi előszerződés megnevezéssel szerződéstervezetet kapott - szintén az alperesi előadást erősítették.

A II. r. alperes részére átutalt pénzösszeg kölcsönként való jogi minősítését kérdőjelezte meg az a tény, hogy a felperes nem bizonyította, nem is hivatkozott arra, hogy a gyógyszergyár-projekt megvalósulása esetén is dönthetett volna úgy, hogy mégsem kíván a **"A"** Kft.-ben társasági részesedést szerezni, hanem a II. r. alperes részére átutalt pénzösszeget visszakéri. Semmilyen megállapodás nem bizonyítható azzal kapcsolatban, hogy amennyiben a projekt beindul, és a felperes adott esetben mégis a kölcsön visszafizetését kéri, akkor azt mennyi időn belül, a lejáratától számított kamatokkal együtt vagy anélkül, kitől követelheti vissza.

A megállapodás értelmében tehát a felek jogviszonyának majdani alakulása nem a felperes választásán, hanem azon az objektív tényen múlt, hogy az alperesek által tervezett gyógyszergyár megvalósul-e. Erre figyelemmel az ítélet tábla a megyei bírósággal egyezően állapította meg, hogy a felperes és a II. r. alperes között üzletrész-adásvételi szerződés jött létre. A szerződő felek azonban nem a szerződéstől való elállás jogát kívánták a felperes részére biztosítani, - amint azt az elsőfokú bíróság kifejtette - hanem a szerződés hatályának

beálltát a Ptk. 228. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztő feltételhez kötötték. Megállapodásuk szerint a felperes és a II. r. alperes között létrejött üzletrész-adásvételi szerződés akkor lép majd hatályba, ha a tervezett gyógyszergyár-projekt megvalósul.

A hatály beálltáról illetve a feltétel meghíúsulásáról, mint a hatályosulást megakadályozó jogi tényről csak érvényes szerződés esetében lehet szó.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.III.) 2006. július 1-jén lépett hatályba.

A Gt.III. 336. § (2) bekezdése értelmében a törvény hatálybalépése előtt a cégjegyzékbe már bejegyzett gazdasági társaságok, amelyeknek a társasági szerződése e törvény eltérést nem engedő rendelkezésébe ütközik, a társasági szerződésüket legkésőbb 2008. július 1-jéig kötelesek e törvény rendelkezéseire igazítva módosítani és eddig az időpontig azt a cégbírósághoz benyújtani.

A hivatkozott jogszabályhely (4) bekezdése szerint amennyiben a társasági szerződés módosítására a (2)-(3) bekezdés alapján nincs szükség, a gazdasági társaság e törvény rendelkezéseire történő igazodását a cégbíróság felé - illeték és közzétételi költségterítés megfizetése nélkül - bejelentéssel teljesíti. A bejelentésben a cég nyilatkozik arról, hogy a társasági szerződés (2) bekezdés szerinti módosítására nincs szükség, illetve arról, hogy a bejelentésben megjelölt időponttól e törvény rendelkezései szerint működik. Bejelentés, vagy a (2) bekezdés szerinti társasági szerződés módosítás hiányában a törvény hatálybalépése előtt a cégjegyzékbe már bejegyzett, valamint az (1) bekezdés alá tartozó gazdasági társaságoknak e törvényt 2008. július 1-jétől kell alkalmazniuk.

A törvény hatálybalépése és - a társasági szerződés módosítása illetve bejelentés hiányában - legkésőbb 2008. július 1. napjáig terjedő határidő közötti átmeneti időszakban tehát a társaságoknak lehetőségük volt arra, hogy a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.II.) szabályai szerint működjenek.

A Gt.II. az üzletrész-adásvételi szerződés átruházásához kötelező alakiséget nem követelt meg. Az írásbeliséget a Gt.III. 127. § (2) bekezdése tette érvényességi feltétellé.

Az elsőfokú eljárás során a megyei bíróság elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a 2004. január 20. napján a cégjegyzékbe bejegyzett "A" Kft. társasági szerződését az üzletrész-adásvételi szerződés megkötésének idején a társaság taggyűlése módosította-e, illetve a társaság a Gt.III. 336. § (4) bekezdése szerinti bejelentéssel élt-e. A hiányosság azonban a másodfokú eljárás során a Pp. 249. § (2) bekezdése alapján lefolytatott részbizonyítás útján pótolható volt. Az ítéletábra felhívására az I.-II. r. alperes csatolta az adásvételi szerződés megkötésekor hatályos, 2005. szeptember 20. napján kelt társasági szerződését, valamint a társaság 2008. szeptember 24. napján kelt alapító okiratát, és a társaság e-cégjegyzék útján beszerzett cégkivonatát.

A benyújtott okiratok alapján megállapítható volt, hogy az ügy eldöntése szempontjából releváns időpontban a "A" Kft. a társasági szerződését a Gt.III. rendelkezéseinek megfelelően nem módosította, a cégbírósághoz bejelentéssel nem élt, vagyis a Gt.II. szabályai szerint működött. Erre figyelemmel az üzletrész-adásvételi szerződésre a Gt.III. 127. § (2) bekezdésében foglalt kötelező alaki előírás nem vonatkozott, ezért a perbeli szerződés írásba foglalás nélkül is érvényesnek minősül.

Nem releváns e körben a felperesnek a fellebbezése indokolásának kiegészítésében foglalt, az üzletrész felosztásához való taggyűlési hozzájárulás hiányára való hivatkozása. Ez ugyanis a II. r. alperes által vállalt szerződéses kötelezettséget, annak hiánytalan és hibátlan teljesítését érinti, ám a jelen ügyre, s főként az I. r. alperesi felelősség terjedelmére nincs befolyással.

A megyei bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán - az alpereseket a szerződés semmissége miatt kötelezte az eredeti állapot helyreállítására. Az ítéletábra azonban a kifejtettek alapján megállapította, hogy az I. r. alperesnek a felperes által átutalt vételár visszafizetéséért fennálló - korlátozott - felelőssége a felperes és a II. r. alperes között érvényesen létrejött szerződésben foglalt felfüggesztő feltétel végleges meghiúsulásán alapul. A II. r. alperesnek a felperes által átutalt vételár jogalap nélkülivé vált, ezért az I. r. alperes a II. r. alperessel fennálló házastársi közös vagyonból rá jutó rész erejéig a II. r. alperessel egyetemlegesen a vagyoni előny visszafizetésére köteles. Az I. r. alperes felelősség-korlátozásának indoka az, hogy a létrejött üzletrész-adásvételi szerződés csak a felperest és a II. r. alperest kötelezte és jogosította, az nem minősül az alperesek közös ügyletének. Az I. r. alperes és a felperes között kötelmi jogi kapcsolat nem keletkezett, ezért korlátozott felelősségét csupán a Csjt. 30. § (3) bekezdése teremti meg.

Nem volt alapos a felperesnek az I. r. alperes álképviselői minőségével kapcsolatos hivatkozása sem. Mivel az adásvételi szerződés írásba foglalás nélkül is érvényesen létrejött, ezért az I. r. alperesnek sem kellett a II. r. alperes írásbeli meghatalmazásával rendelkeznie ahhoz, hogy az üzletrész-adásvételi szerződésről a felperessel tárgyaljon, és a II. r. alperest joghatályosan képviselje. A II. r. alperes továbbá az eljárás során nem hivatkozott arra, hogy az I. r. alperes az ő tudta és beleegyezése nélkül állapotodott volna meg a felperessel. Ezzel szemben állította, hogy saját üzletrészét kívánta értékesíteni a felperes részére, az I. r. alperes és a felperes szóbeli megbeszélését követően a szerződést neki kellett volna aláírnia, továbbá a vételár is a saját bankszámlájára érkezett (08050-1118/2007 bü. számú iratok 111. oldal, 14. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv, 2. oldala).

A felperes fellebbezése az elsőfokú ítéletnek az ügyvédi munkadíj összegét megállapító rendelkezését támadó részében sem vezetett eredményre. Az ítéletábra megítélése szerint az elsőfokú bíróság jogszerűen élt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségek mértékéről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM. rendelet) 2. §-ának (6) bekezdése szerinti mérséklés lehetőségével. A fellebbezésben kifejtettekkel szemben a per tárgyának értéke csupán az egyik tényező, melyet az ügyvédi munkadíj mértékének megállapítása során a bíróságnak figyelembe kell vennie. Mérlegelni kell az ügy összes körülményét, így különösen az ügy bonyolultságát, a per

időtartamát, a tárgyalások számát, az elvégzett ügyvédi munkának a célszerű pervitel követelményeit szem előtt tartó voltát, valamint a hasonló tárgyú ügyekben kialakult, általában elfogadott ügyvédi munkadíjak mértékét is. A megyei bíróság számot adott a díjmérséklés indokáról, a mérlegelés során figyelembe vett tényekről, ezért ítéletének e részében való megváltoztatására sincs mód.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - az indokolás kiegészítésével illetve részbeni megváltoztatásával - helybenhagyta.

Az ítélőtábla az I.-II. r. alperesek jogi képviselőjével felmerült fellebbezési eljárási költségének összegét az IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdésében foglaltak alapján határozta meg, és annak megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte.

Győr, 2009. április 6. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: